

Z Zagreba.

Naredba proti kletvini. Iz Zagreba nam poročajo: Hrvatska vlada je izdala ostro naredbo, ki z njo prepoveduje kletvino. **Bosni otroci.** Minule dni so v Zagrebu konstatirali, da je prišlo v šole 564 bosih otrok, 101 z letnimi sandalami, 625 s popolnoma razbitimi podplati, 200 pa jih je ostalo doma, ker niso imeli nobene obutve. V časih, ko je treba vso skrb posvetiti novi, zdravi in krepki generaciji, je pač prva naloga, ohraniti to, kar že imamo — ohraniti mladino! Saj že dosti trpi na pomanjkanju živil. — No, tako ni samo v Zagrebu, tako je — žal — tudi drugod!

Prebivalstvo Zagreba. Leta 1910 so našli v Zagrebu 79.038 prebivalcev, od katerih je bilo: 50.171 Hrvatov, 4074 Srbov, 9160 Slovencev, 1212 Čehov, 123 Slovakov, 46 Rusinov, 4028 Madžarov, 4458 Nemcev, 22 Romunov, 329 Italijanov in 415 prebivalcev drugih narodnosti.

Veleizdajniški proces v Sarajevu. Iz Zagreba poročajo: Pred sarajevskim okrožnim sodiščem se je pričela 23. oktobra glavna razprava proti 39 osebam, obtoženim veleizdaje. Razprava bo trajala štiri do šest tednov. 32 obtožencev je obtoženih, da so v namenu, da bi se s silo izpremenila stališče in državna zveza Bosne in Hercegovine napram Avstro-ogrski monarhiji ter se Bosna in Hercegovina priključili kraljevini Srbiji, pripadali organizaciji društva „Narodna Odbrana“. Sedem obtožencev pa je obtoženih, da so namenoma opustili obvestitev oblasti o delovanju prejšnjih obtožencev, dasiravno so vedeli zanje.

Grom topov z italijanske fronte so čuli tudi v Zagrebu v gornjem in spodnjem delu mesta, posebno razločno na Mirogoju in na drugih višjih mestnih delih. Srečni Zagreb, ki samo čuješ grom topov, a ki ne občutiš njih uničujoče sile, kakor jo čuti bratska zemlja slovenska!

Splošni vestnik.

God pokojne cesarice Elizabete praznujejo letos vse šole v soboto, dne 18., ali v ponedeljek, dne 20. t. m. Ta dan ne bo pouka.

Jugoslovanski begunci na Češkem in Moravskem. V 34 političnih okrajih na Češkem živi 1008 hrvatskih in 1665 slovenskih beguncev; v 10 političnih okrajih na Moravskem pa 2342 hrvatskih in 434 slovenskih beguncev. Za pouk otrok je na različne načine preskrbljeno. Ponekod so posebne hrvatske šole, ponekod obiskujejo otroci češke ali nemške šole; slovenski šol ni nikjer. V čeških šolah govorijo hrvatski in slovenski otroci že jako dobro češko; v nemških šolah imajo seveda silne težave. Hrvatske šole so v Hořelich pri Kladnu, v Schiedbergu na Moravskem in v okolici Moravske Třebove. Tekom prihodnjih tednov ustanovijo še več hrvatskih šol, slovenski šoli pa se ustanovita v Libavi na Češkem in v Kleinstohlu na Moravskem.

Razgled.

— **Knez Franc Thun** †. Na svojem gradu v Děčínu je umrl dne 1. novembra t. l. bivši češki cesarski namestnik in min. predsednik knez Franc Thun, 69 let star.

— **Aretovana učiteljica.** Policija v Budimpešti je zaprla bivšo učiteljico gospo Belo Mohacsyjevo zaradi varanja. Začetkom vojne je Mohacsyjeva popustila svojo službo v Ujszvaru in se je preselila v Budimpešto, ostala pa je v zvezi s prebivalci Ujszvar in je svoje znanke obvestila, da si je v Budimpešti pridobila izvrstne zveze z vojaškimi krogi ter da lahko za primeren denar izposluje vojakom daljše dopuste in celo odpust iz vojaške službe. Seveda se je oglasila marsikaka družina. Mohacsyjeva je ravnala jako previdno. Zahtevala je po 4000 do 20.000 K. Če je potem prošnja za dopust ali odpust imela uspeh, je denar pridržala, če je bila prošnja odbita, je pa denar vrnila. Zaradi pridržanega denarja so jo zdaj zaprli in jo postavijo pred sodišče. Dobili so pri njej 17.000 K.

— **Vojaki in vera.** Prusko vojno ministrstvo je odredilo sinovom nekega profesorja, ki so z očetom vred izstopili iz cerkve, oficirsko kvalifikacijo. Na pritožbo je odgovoril pruski vojni minister: Ker sinovi profesorja M. ne pripadajo nobeni priznani verski družbi, ne pridejo v poštev za oficirje. Od častnikov se mora zahtevati, da pripadajo neki verski družbi, ker je to za vzgojni vpliv oficirja na moštvo, za njihov pouk o vojaški prisegi in o dolžnosti, ki so z njo zvezane, neobhodno potrebno. Če bi hotela pruska vojna uprava to zahtevo opustiti, bi ljudstvo sedaj, ko se je verski čut tako okreplil, takega postopanja ne razumelo. Tako na Pruskem. Bavarski vojni minister pa je, kakor poročajo „M. N. N.“, na tozadevno vprašanje poslanca dr. Süsseima odgovoril: Določbe, ki bi zahtevala, da mora častniški aspirant, ako hoče postati oficir, biti član priznane verske družbe, na Bavarskem ni.

— **Francoska vseučilišča** so imela eta 1914. nad 42.000 slušateljev; v letu 1915. je to število padlo na 10.000 in še to so večinoma študentke ter inozemci. Lahko se torej računa, da je 32.000 francoskih visokošolcev v vojni.

— **42letnica otvoritve zagrebškega vseučilišča.** Dne 19. oktobra leta 1874. so na slovesen način otvorili zagrebško vseučilišče s tremi fakultetami. Otvoritve se je udeležil tudi ustanovitelj vseučilišča, škof Josip Juraj Strossmayer, ki je bil podaril 57.000 K za ustanovitev, a kasneje povodom 40letnice vladarjevega jubileja še nadaljnjih 40.000 K za ustanovitev medicinske fakultete. Vseučilišče je otvoril kot zastopnik kralja tedanji ban Ivan Mažuranić, a bilo je navzočih številno dostojanstvenikov iz vse monarhije, odposlanstva avstrijskih, ogrskih in drugih evropskih vseučilišč, učenjaških društev in korporacij. Medicinska fakulteta še ni otvorjena, ker ni še nabranih preko 2 milijonov kron. Nu, zagrebško vseučilišče si je že pridobilo časten glas važnega in uvaževanega kulturnega zavoda na slovenskem jngu. Vivat! Crescat! Floreat!

— **Ameriški milijardar za otroke.** Znani ameriški milijardar Rockefeller je dal kantonski oblasti v Fribourgu v Švici 380.000 frankov na razpolaganje, da preskrbi 500 belgijskih otrok. Če bi denar ne zadostoval za preskrbo otrok, bo dal še več. Dalje je poslal svojega pooblaščenca Grimma v Varšavo, da ravno tako preskrbi za 500 poljskih otrok. Iz Varšave pojde pooblaščenec v Srbijo, da preskrbi tudi za 500 srbskih otrok.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Štajerske vesti v zadnji številki imajo trikrat napačno tiskano ime pokojnega tovariša Lajnsic (ne Lajušic!) Druge tiskovne pogoške so bralci sami popravili.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Radivoj Korenc.

Last in založba „Zaveze avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva“.

Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani

Naš denarni zavod.

Gesto: Kar plodonosno naložim, v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica „Učiteljskega konvikta“ v Ljubljani
registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Promet do 30. okt. 1916 K 124.558-54

Uradne ure: Vsak četrtek in vsako soboto od 1/2. do 1/2. ure popoldne.

Umetna knjigoveznica

IVAN JAKOPIČ

LJUBLJANA, Fančevo nabežje štev. 13

se priporoča slavnemu občinstvu za izdelovanje vsakovrstnih knjigoveških del, cenjenim gosp. trgovcem za izdelovanje vzornih knjig, vzornih kartonov, komisijah knjig za polovalec po tiskarskih cenah in sl. uradom za trpežno in močno vezanje protokolov. — Izvirne platnice za vsakovrstne slovenske knjige, vezanje knjig za bralno društva, čitalnice in knjižnice po nizki ceni. — Tiskanje pogrebnih travov in družbenih znakov s krasnimi modernimi tiskami. — Postrežba točna, dela solidno.

Slovenska Šolska Matica

ima v svoji zalogi razen razprodanih „Letopisov“, I., II. in III. zv. — še vse do zdaj izišle knjige ter oddaja stalnim članom tudi prejšnje celotne letnike za navadno letnino 4 K; posamezne prejšnje knjige (snopiče itd.) dobivajo člani in učiteljskičniki za polovico prodajalne cene. Nečlani pa plačajo za posamezne prejšnje knjige določeno prodajalno ceno, ki je razvidna v „Pedagoškem Letopisu“.

Posebej je izdala in založila Slovenska Šolska Matica:

1. **A. Črničec: Navodilo k I. zvezku „Računice za obče ljudske šole“.** Cena 1 K.
2. **Spominski list** za učence in učenke, ki dobe Odpustnico. Cena 20 vin.
3. **Kren-Bajželj: Javen telovadni nastop.** Cena 60 vin.
4. **Trunk-Dimnik: Staršem šolske mladine.** Cena 2 vin.

Letnina za Slovensko Šolsko Matico znaša 4 K in se plača meseca januarja vsakega leta.

Učiteljska tiskarna v Ljubljani

reg. zadr. z omejeno zavezo Francišškanska ulica štev. 6

se priporoča slavnim kraj. šolskim svetom in cenj. učiteljstvu v naročilo vseh uradnih šolskih tiskovin po najnovejših vzorcih. V zalogi ima vsakovrstne napise na lepenki, razne mladinske spise, vse poštno tiskovine za šol. uporabo itd. — Priporoča se v natisk uradnih kuvert in pisemskega papirja z napisom in sploh vseh v šol. stroko spadajočih tiskovin. V zalogi vedno: K. Wider, „MOJE PRVO BERILO“.